

[Wiinblad.]

Udbytte af Arbejdet, vil jeg senere tillade mig at gøre et Par Bemærkninger.

Lovforslaget hviler paa Regler, der er fastsat i Bernerkonventionen, og det er udarbejdet efter Forhandlinger med Forfatterforeningen, Dramatikernes Forbund, Komponistforeningen, Kunstakademiet, Journalistforbundet o. fl. Det foreligger altsaa med alle sagkyndiges Støtte og anbefaling. Derfor skal man være meget forsigtig med at foreslaa Ændringer. Der er dog en Ændring, jeg gerne vil foreslaa, nemlig i § 36. Der staaer gentagne Gange Ordet „Undersaatte“ i Stedet for „Borgere“. Betegnelsen „Undersaatte“ er en Arv fra Enevældens Tid, da al Statsmagt alene tilhørte Kongen. Ordet betegner et Underdanighedsforhold, der nærmer sig Udtrykkene „ufri“ og „Træl“. Under frie Forfatninger fortrænges Ordet af Hædersnavnet „Statsborger“, og jeg ved, at den nuværende Regering altid foretrækker den sidste Betegnelse. Det kan altsaa kun være af Uagtsomhed, at Ordet „Undersaatte“ er gledet fra de ældre Love over i dette nye Forslag, fra hvilket jeg ogsaa tror, den højtærede Minister ønsker det fjernet. Mærkeligt nok, lige siden 1902 er kun en enkelt Mand standset ved Ordet „Undersaatte“ paa dets Vandring gennem Rigsdagens Ting. I de forløbne 30 Aar er Ordet uanfægtet gaaet fra den ene Lov over i den anden, og mærkeligt nok var den Mand, som i 1902 standsede ved Ordet „Undersaatte“, det tidligere Medlem af dette høje Ting, Professor Matzen, som talte ved Sagens Behandling i 1902. Han erklærede, at Udtrykket „Undersaatte“ ikke er heldigt, men da den daværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsen, J. C. Christensen, ønskede, at man ikke kom ind paa Ændringer, blev Udtrykket staaende og staaer der altsaa endnu. Jeg kan anføre, at vore tidligere Landsmænd, Indbyggerne paa de vestindiske Øer, netop har den Skæbne, at Amerikanerne betegner dem som Undersaatte, idet de ikke anerkendes som amerikanske Borgere, men kun som Undersatere af de Forenede Stater.

Jeg antydede før, at Forslaget vel beskyttede Kunstneres Ejendomsret til deres Arbejde, men ikke medvirkede til, at de fik det fulde Udbytte. Jeg erkender, at det er et meget vanskeligt Omraade at komme ind paa, naar Talen er om Kunstneres og Forfatteres Værker. Om dette Spørgsmaal foreligger følgende: Paa den Konference af Unionslandene, som afholdtes i Rom 1928 til Overvejelse af Spørgsmaalet om Aands-

beskyttelse, blev netop ogsaa Spørgsmaalet om Arbejdsudbyttet berørt. Det erkendtes nemlig, at unge Kunstnere ofte maa sælge deres Frembringelser til meget lave Priser, men senere kan der indtræde en Værdistigning, naar vedkommende bliver anerkendt eller maaske berømt. Det af Undervisningsministeren nedsatte Udvalg, der har udarbejdet det foreliggende Forslag til Revision af Forfatterloven, har, saaledes foranlediget, haft Spørgsmaalet om Arbejdsudbyttet under Overvejelse, men dette Udvalg har ment, at Tankerne herom ikke endnu er saa afklarede, at de egner sig til Lovfæstelse. Udvalget oplyser dog, at Kravet om et voksende Arbejdsudbytte er optaget i enkelte Landes Lovgivninger som f. Eks. Czekoslovakiet, Frankrig og Belgien. Saa vidt jeg forstaaer, har man i disse Lande endnu kun lovgivet til Fordel for Billedhuggere og Malere, idet der sikres dem en stigende Procentskalaafgift ved Auktioner og lignende. Som man ser, er disse Lande paa Vej mod at sikre Kunstnere, om ikke just det fulde, saa dog et forøget Udbytte af deres Arbejde, og jeg tror, at den højtærede Undervisningsminister er opmærksom paa dette Forhold.

Revisionsudvalget har ogsaa beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Forfatterens Adgang til at modsætte sig offentligt Udlaan eller Udleje af Eksemplarer af deres Værker, saaledes at de kan gøre Udlaan afhængige af Erlæggelsen af en Afgift — det var det Spørgsmaal, som Venstres ærede Ordfører (J. V. Christensen) ogsaa berørte, da han før havde Ordet. Dette Spørgsmaals Rejsning har vakt stor Opmærksomhed og diskuteres i Pressen og paa Møder. Ogsaa Revisionsudvalget har ført indgaaende Forhandlinger med de interesserede Parter, men disse erklærede den 29. Juni, at de paa nærværende Tidspunkt intet Ønske havde om, at Sagen ordnedes af Lovgivningsmagten. Derfor fraraader Udvalget at optage særlige Bestemmelser om Sagen. Lovgivningsmagten vil, saa vidt man kan se, ikke komme til at beskæftige sig med den, og man maa i øvrigt være betænkelig ved at foreslaa Indgreb i Forfatterens Ret til selv at raade over deres Produktion.

Der har været to Forslag fremme om Afgiften. Det første kræver, at Folkebibliotekernes Publikum skal svare en lille Afgift af hver dansk Bog, de læser, det andet kræver, at Bibliotekerne skal betale den dobbelte Sum pr. Eksemplar for de Bøger, de vil udlaane. Efter min Mening er intet af disse Forslag heldigt, fordi de vil forringe det gode Forhold, der bør